REZOLUCIJA (EU) 2022/1780 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 4. svibnja 2022.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) za financijsku godinu 2020.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala za financijsku godinu 2020.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0108/2022),

A budući da je prema izvještaju o prihodima i rashodima ([1]) Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala („Nadzorno tijelo") za financijsku godinu 2020. njegov konačni proračun iznosio 56 246 722 EUR, što je povećanje od 18,72 % u odnosu na 2019.; budući da se Nadzorno tijelo financira iz doprinosa Unije (16 765 425 EUR, što iznosi 29,81 % ukupnog proračuna), doprinosa nacionalnih nadzornih tijela država članica (21 603 906 EUR ili 38,41 %) i naknada primljenih od nadziranih subjekata (15 561 159 EUR ili 27,67 %);

B budući da Revizorski sud u svojem izvješću o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala za financijsku godinu 2020. („izvješće Revizorskog suda") izražava razumno jamstvo da je godišnja računovodstvena dokumentacija Nadzornog tijela pouzdana te da su temeljne transakcije zakonite i pravilne;

Upravljanje proračunom i financijama

1. sa zadovoljstvom primjećuje da je praćenje proračuna tijekom financijske godine 2020. rezultiralo stopom izvršenja proračuna od 99,03 %, što je neznatno smanjenje od 0,92 % u odnosu na 2019.; napominje da je stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje iznosila 85,51 %, što je smanjenje od 3,26 % u odnosu na prethodnu godinu;

2. prima na znanje opažanje Revizorskog suda da je Nadzorno tijelo u ožujku 2020. potpisalo „glavni sporazum o podatkovnim uslugama" s jednim kanadskim društvom na razdoblje od najviše sedam godina; primjećuje da maksimalni iznos ugovora nije jasno naveden, čime se smanjuje transparentnost potpisanog sporazuma; prima na znanje da je nakon revizije Nadzorno tijelo poduzelo korektivne mjere za uklanjanje tog ozbiljnog nedostatka u području unutarnje kontrole tako što je supotpisalo okvirni ugovor;

3. prima na znanje da je u izvješću Revizorskog suda navedeno da Nadzorno tijelo nije primijenilo kamatnu stopu utvrđenu u delegiranim uredbama Europske komisije na zakašnjela plaćanja niza agencija za kreditni rejting i trgovinskih repozitorija u vezi s njihovim doprinosima za 2020.; primjećuje da dužnosnik za ovjeravanje nije utvrdio potraživanja i nije donio službenu odluku o odricanju od povrata zateznih kamata (penali), kako je propisano člankom 101. Financijske uredbe; nadalje napominje da iznos obračunatih kamata za 2020. iznosi 13 601 EUR, što prema Nadzornom tijelu iznosi 0,1 % ukupnih naknada u 2020.; prima na znanje poduzete korektivne mjere i poziva Nadzorno tijelo da izvijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice o svim važnim novostima;

4. prima na znanje da Nadzorno tijelo naplaćuje naknade agencijama za kreditni rejting i trgovinskim repozitorijima te da bi te naknade trebale pokrivati samo rashode Nadzornog tijela povezane s naplaćenim naknadama; no napominje da je Revizorski sud utvrdio da su naplaćene naknade premašivale povezane rashode, zbog čega su nastajali viškovi; prima na znanje da će Nadzorno tijelo slijediti smjernice Komisije o proračunskom modelu za svoje naknade i da mu je cilj ograničiti unakrsno financiranje kad je to moguće; napominje, međutim, da je struktura proračuna Nadzornog tijela složena, što sve više otežava i ograničava njegovu sposobnost da se kao nadzornik prilagodi tržišnim događajima primjenom pristupa koji se temelji na riziku;

([1]) SL C 114, 31.3.2021., str. 177.

5. na temelju primjedbi iz izvješća Revizorskog suda prima na znanje da viškovi i manjkovi naknada koje se naplaćuju agencijama za kreditni rejting i trgovinskim repozitorijima mogu dovesti do toga da se određena aktivnost na godišnjoj razini financira sredstvima predviđenima za neku drugu aktivnost; napominje da bi Nadzorno tijelo trebalo pronaći način na koji bi se izbjeglo pribjegavanje takvom financiranju aktivnosti; poziva Nadzorno tijelo da obavijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice o novostima u tom području;

6. na temelju primjedbi iz izvješća Revizorskog suda napominje da Nadzorno tijelo nikad nije uskladilo, niti izradilo planove za usklađivanje procjene mirovinskih doprinosa nacionalnih nadležnih tijela za godinu N sa stvarnim brojkama; poziva Nadzorno tijelo da poduzme mjere u tom pogledu;

7. napominje da Nadzorno tijelo nema pravnu osnovu na temelju koje bi od trgovinskih repozitorija zahtijevalo da njihove podatke o trgovini ovjere neovisni revizori; prima na znanje odgovor Nadzornog tijela da bi delegiranu uredbu o naknadama za trgovinske repozitorije trebalo izmijeniti kako bi se sustav izračuna uskladio prema preporukama Službe Komisije za unutarnju reviziju; nadalje napominje da je Nadzorno tijelo 2020. podnijelo prijedloge Komisiji i proslijedilo ih Sudu kako bi se riješilo to pitanje;

Uspješnost

8. sa zadovoljstvom primjećuje da se Nadzorno tijelo koristi određenim mjerama kao što su ključni pokazatelji uspješnosti kako bi procijenilo dodanu vrijednost svojih aktivnosti i drugih mjera za poboljšanje upravljanja svojim proračunom, kao što je broj analiziranih rizičnih tema, stopa ukidanja odobrenih sredstava za plaćanje i smanjenje fluktuacije osoblja;

9. prima na znanje da je Nadzorno tijelo preispitalo svoje ključne pokazatelje uspješnosti za godišnji program rada za 2020., pri čemu se je usredotočilo na mjerenje učinka; također prima na znanje da Nadzorno tijelo nastavlja kvalitativno preispitivati svoj rad izradom ad hoc unutarnjih pregleda ili iskustvima stečenim u projektima;

10. napominje da Nadzorno tijelo preko zajedničkog odbora europskih nadzornih tijela surađuje s još dva europska nadzorna tijela, i to s Europskim nadzornim tijelom za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje te s Europskim nadzornim tijelom za bankarstvo (EBA); napominje da zajednički odbor radi u području mikrobonitetnih analiza međusektorskih razvoja, rizika i osjetljivosti za financijsku stabilnost, nadzora nad financijskim konglomeratima, računovodstva i revizije, investicijskih proizvoda za male ulagatelje te pitanja zaštite potrošača i ulagača; napominje da zajednički odbor također ima važnu ulogu u razmjeni informacija s Europskim odborom za sistemske rizike (ESRB) i u razvoju odnosa između tog odbora i europskih nadzornih tijela; prima na znanje da su 2013. Nadzorno tijelo i Agencija za suradnju energetskih regulatora također potpisali memorandum o razumijevanju kojim je uspostavljen okvir za razmjenu informacija kada se regulatorne nadležnosti obaju tijela Unije podudaraju u odnosu na veleprodajna tržišta energije, uključujući trgovanje ugovorima o robi i ugovorima o izvedenicama; napominje da Nadzorno tijelo dijeli funkciju računovodstvenog službenika s EBA-om te da su većina njegovih postupaka javne nabave zajednička javna nabava s drugim agencijama i Komisijom; nadalje napominje da je Nadzorno tijelo pokrenulo program digitalizacije uprave na temelju zajedničkog informatičkog softvera koji dijeli šest agencija Unije uključenih u komunikaciju o najboljim praksama korisnika i novim izdanjima;

11. napominje da je zbog pandemije bolesti COVID-19 Nadzorno tijelo dovršilo 81,5 % aktivnosti obuhvaćenih svojim godišnjim programom rada tijekom 2020., što je smanjenje od 13,5 % u odnosu na 2019.;

12. prima na znanje da Nadzorno tijelo pozdravlja pozitivnu ocjenu Parlamenta o sudjelovanju tog tijela u području održivog financiranja kako bi se osigurala transparentnost u pogledu učinaka na održivost i rizika za financijske proizvode i tržišta; sa zadovoljstvom napominje da Nadzorno tijelo i dalje aktivno doprinosi razvoju regulatornog i praktičnog okvira Unije za održivost koji je potreban za ostvarenje političkih ambicija i neodgodivog rasporeda europskog zelenog plana, posebno u vezi s Direktivom 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([2]), Uredbom (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) i Uredbom (EU) 2020/852

([2]) Direktiva 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa (SL L 330, 15.11.2014., str. 1.).

([3]) Uredba (EU) 2019/2088 Europskog Parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga (SL L 317, 9.12.2019., str. 1.).

Europskog parlamenta i Vijeća ([4]); u tom pogledu pozdravlja strategiju Nadzornog tijela za održivo financiranje koja je objavljena 6. veljače 2020., u kojoj je, među ostalim, prednost dalo integraciji održivosti u jedinstvena pravila;

Kadrovska politika

13. konstatira da je na dan 31. prosinca 2020. postignuto izvršenje plana radnih mjesta od 76,11 %, tj. bila su zaposlena 172 privremena djelatnika od 226 privremenih djelatnika koji su odobreni u okviru proračuna Unije (u odnosu na 210 odobrenih radnih mjesta 2019.); također napominje da je 2020. za Nadzorno tijelo radilo 68 ugovornih djelatnika i 10 upućenih nacionalnih stručnjaka;

14. prima na znanje rodnu raspodjelu među članovima višeg rukovodstva Nadzornog tijela, u kojemu su tri od pet osoba žene; nadalje prima na znanje rodnu raspodjelu u upravnom odboru Nadzornog tijela, u kojemu su tri od šest osoba istog spola; nadalje prima na znanje rodnu raspodjelu među ukupnim osobljem Nadzornog tijela, u kojemu su 134 od 250 osoba muškarci; podsjeća, međutim, da bi Nadzorno tijelo trebalo imati na umu da su vještine, znanje i iskustvo kandidata najrelevantniji pri zapošljavanju i promicanju novog osoblja; ističe da bi također trebalo voditi računa o geografskoj ravnoteži među članovima osoblja;

15. prima na znanje da je Nadzorno tijelo 2020. doživjelo planirano povećanje radnog opterećenja za koje je dobilo 16 novih radnih mjesta koja su bila predviđena u višegodišnjem financijskom okviru za 2020.; prima na znanje da je Nadzorno tijelo također interno preraspodijelilo radna mjesta kako bi nastavilo doprinositi programu unije tržišta kapitala i vršilo pritisak na svoje aktivnosti zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije; nadalje napominje da je Nadzorno tijelo 2020. trebalo revidirati svoj program rada, odgađajući neke od planiranih zadaća i provodeći još jednu internu preraspodjelu osoblja kako bi odgovorilo na krizu uzrokovanu pandemijom bolesti COVID-19;

16. sa zadovoljstvom napominje da je Nadzorno tijelo prilikom uvođenja dogovora o radu na daljinu zbog pandemije bolesti COVID-19 organiziralo internetske sjednice u skladu sa svojom politikom zaštite dostojanstva osobe i sprečavanja psihološkog i seksualnog uznemiravanja; pozdravlja činjenicu da 2020. nije bilo slučajeva uznemiravanja koji su bili prijavljeni, predmet istrage ili izneseni pred sud;

Javna nabava

17. prima na znanje napore Nadzornog tijela da u svrhu stvaranja sinergija preko zajedničkih postupaka javne nabave s drugim agencijama Unije; prima na znanje da je Nadzorno tijelo 2020. bilo dio 20 novih međuinstitucijskih postupaka javne nabave s drugim agencijama, Komisijom i Europskim parlamentom, uključujući jedan postupak koji je vodilo sâmo; potiče Nadzorno tijelo da nastavi razvijati sinergije s drugim tijelima Unije;

18. napominje da je Nadzorno tijelo 2020. zbog uvođenja sustava bez papira imalo koristi od potpune digitalizacije svih svojih financijskih postupaka i postupaka javne nabave; napominje da je Nadzorno tijelo tijekom pandemije nastavilo upravne procese i poboljšalo svoju učinkovitost zahvaljujući dodavanju praksi digitalnih potpisa;

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa i transparentnost

19. napominje da 27,66 % proračuna Nadzornog tijela potječe od naknada koje se zaračunavaju subjektima koje ono nadzire; primjećuje da su uvedene mjere za ublažavanje sukoba interesa te da su tijela Unije i vanjski revizori proveli reviziju tih struktura i postupaka; poziva Nadzorno tijelo da tijelo nadležno za davanje razrješnice nastavi obavještavati o mjerama koje poduzima za sprečavanje sukoba interesa;

([4]) Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

20. napominje da je upravni odbor Nadzornog tijela s obzirom na utjecaj pandemije bolesti COVID-19 i ozbiljna previranja na tržištima u proljeće 2020. izmijenio etičku politiku za osoblje kako bi pod određenim uvjetima uveo mogućnost privremene opće zabrane trgovanja financijskim instrumentima, da bi se spriječio svaki rizik od trgovanja na temelju povlaštenih informacija; pozdravlja činjenicu da je Nadzorno tijelo s dužnom pažnjom uzelo u obzir preporuke Europskog ombudsmana upućene EBA-i o sprečavanju sukoba interesa u okviru djelatnosti nakon odlaska iz službe viših rukovoditelja te ih je u prosincu 2020. uključilo u svoju etičku politiku za osoblje;

21. pozdravlja korake poduzete kako bi se transparentnost aktivnosti Nadzornog tijela povećala izvješćivanjem o sastancima koje osoblje Nadzornog tijela održava s vanjskim dionicima te pozdravlja njihovu dostupnost na njegovoj internetskoj stranici;

22. pozdravlja činjenicu da Nadzorno tijelo objavljuje životopise i izjave o interesima svojih članova upravnog odbora i rukovodećeg osoblja;

Unutarnja kontrola

23. pozdravlja godišnju procjenu sustava unutarnje kontrole Nadzornog tijela i zaključak da on postoji i dobro funkcionira; napominje da je Nadzorno tijelo utvrdilo ukupno 22 nedostatka, od kojih su većina bili manji, te nijedan od njih nije doveo u pitanje postojanje i pravilno funkcioniranje načela unutarnje kontrole; napominje da se uočene mogućnosti za poboljšanje uglavnom odnose na komponente „kontrolno okruženje” i „kontrolne aktivnosti”; poziva Nadležno tijelo da u svojoj godišnjoj procjeni izričito ocijeni opažanja Revizorskog suda, od kojih mnoga utječu na sustav unutarnje kontrole;

24. konstatira da je Revizorski sud utvrdio da Nadzorno tijelo ima slabe unutarnje kontrole za praćenje vremena koje se naplaćuje na temelju ugovora o „vremenu i sredstvima” u sklopu okvirnog ugovora za usluge IT savjetovanja; napominje da je također utvrdio da su provjere koje je Nadzorno tijelo provelo kako bi utvrdilo stvarni broj radnih dana provedenih izvan njegovih prostorija bile neodgovarajuće; nadalje napominje da Nadzorno tijelo nije redovito pratilo vrijeme koje je naplatio izvođač, iako je u okvirnom ugovoru navedeno da bi to trebalo činiti; napominje da su stoga kontrole koje je Nadzorno tijelo provodilo kako bi potvrdilo da su se plaćanja izvršitelju temeljila na valjanim evidencijama radnih sati koje su pravodobno dostavljene bile nezadovoljavajuće, što se smatra znatnim nedostatkom u pogledu unutarnje kontrole; poziva Nadležno tijelo da poduzme mjere u tom pogledu;

25. napominje da je Služba Komisije za unutarnju reviziju utvrdila da su sustavi upravljanja i kontrole Nadzornog tijela uspostavljeni za upravljanje aktivnostima i prikupljanje naknada primjereno osmišljeni i učinkovito provedeni; napominje da su četiri od pet preporuka navedenih u izvješću Službe za unutarnju reviziju već zaključene; nadalje napominje da će Nadzorno tijelo posljednju provesti do kraja 2021., zajedno s uvođenjem novog informatičkog alata za upravljanje aktivnostima; poziva Nadležno tijelo da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvješćuje o razvoju događaja u tom pogledu;

Odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 i kontinuitet poslovanja

26. prima na znanje da je Nadzorno tijelo u veljači 2020. pokrenulo plan kontinuiteta poslovanja i osnovalo grupu za upravljanje kontinuitetom poslovanja; napominje da je pandemija općenito imala nekoliko ključnih učinaka na Nadzorno tijelo, uključujući češće sastanke odbora nadzornih tijela i druge sastanke skupina Nadzornog tijela, povećanje digitalizacije i upotrebe audiokonferencija, videokonferencija i alata za glasovanje, povećanje važnosti internetske prisutnosti na društvenim mrežama i sudjelovanja na internetskim konferencijama te smanjenje ugljičnog otiska zbog manjeg tiskanja i manjeg broja putovanja;

27. napominje da je Nadzorno tijelo, kao odgovor na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19, ojačalo svoju koordinacijsku ulogu u pogledu nadzora investicijskih fondova organiziranjem čestih razmjena s nacionalnim nadležnim tijelima o kretanjima na tržištu i nadzornim rizicima, posebno o pitanjima likvidnosti;

Ostale napomene

28. napominje da se Nadzorno tijelo nastavilo pripremati za kraj prijelaznog razdoblja povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije, u skladu sa svojom misijom poboljšanja zaštite ulagača i promicanja stabilnih i urednih financijskih tržišta; konstatira da je Nadzorno tijelo ponovno sustavno analiziralo moguće posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine na tržištima vrijednosnih papira Unije i za sudionike na financijskom tržištu, te da je blisko surađivalo s nadležnim tijelima, Komisijom i tijelom Ujedinjene Kraljevine za financijsko poslovanje kako bi se ublažili nastali problemi;

29. napominje da je Nadzorno tijelo tijekom 2020. radilo na pitanju kako nastaviti koristiti sastanke na daljinu nakon pandemije da bi se održalo s tim povezano smanjenje broja putovanja i s time povezane koristi za okoliš; potiče Nadzorno tijelo da to čini, i poziva ga da obavještava o napretku u tom pogledu;

30. traži modernizaciju zgrada kako bi se ispunili standardi nulte stope emisija, posebno postavljanjem solarnih ploča na sve zgrade Nadzornog tijela;

31. u vezi s drugim primjedbama koje su priložene Odluci o razrješnici i horizontalne su naravi upućuje na svoju Rezoluciju od 4. svibnja 2022. ([5]) o uspješnosti, financijskom upravljanju i nadzoru agencija.

([5]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0196.